

Kongens Tilkale. Naar Kongen henbender sig til os — til denne Rigsdag, som der staaer i det oprindelige Forslag til Adressen — med Tilkald, saa har han jo derved netop villet lægge sin Betoning paa, at han paa det Tidspunkt, hvorpaa vi befinde os, da Fremtiden er usikker for os, seer sin Trøst for al Fremtid i Bevarelsen af det Folkelige i Rigsdagen. Denne Tilkald har han viist os ved at henvende sig til os, og denne Henvendelse maae vi altsaa bedst og rettest besvare ved at gjengive den samme Tilkald til ham og lade Adressen tjene til en saadan Udveksling af Gjensidighed, som har viist sig at være tilstede mellem Kongen og Folket. Naar man nu har villet lægge noget Mere og maafee noget Andet ind i Adressen, som der er lagt Vægt paa med Hensyn til de Udtryk, der omstrides, saa maa jeg tillade mig at bemærke, at det Forslag, der er stillet af et æret Medlem (Kjær) og mig, gaaer fornemmelig ud paa, at vi paa et Tidspunkt som det nærværende — thi der kan gjerne, maafee først senere, maafee temmeligt tidlig, komme et Tidspunkt, hvor det kunde være rigtigt at indgive en Adresse, som indeholdt bestemte Udtalelser — ikke kunne finde nogen særegen Anledning til at indgive en Adresse, og derfor have vi principielt stillet det Forslag, at der foreløbig slet ikke skal indgives nogen Adresse. Vi have udtrykt denne vor Mening ved et særligt Forslag, men det følger af sig selv, at dette Forslag, som den ærede Formand bemærkede, finder sin Afgjørelse ved den endelige Afstemning over Adressen.

Alle de øvrige Forslag ere for os derfor kun subsidiaire, saaledes som det ogsaa ved Betænningsaffattelsen var angivet; vi tiltræde dem kun for det Tilfælde, at en Udtalelse af Andet end gjensidig Udveksling af Tilkald mellem Konge og Folk skal finde Sted. Den ærede Ordfører har forbyttet sig i Betragtninger over de Motiver, der have kunnet bevæge os til ikke at ønske Adressen paa nærværende Tidspunkt. Motiverne ligge i selve Tidspunktet. Han opstillede som et Motiv, at vi maafee kunde mene, at Adressen vilde forhindre Freden eller faae Indflydelse paa de Forhandlinger om Fredsslutningen, som svæve for nærværende Tid. Jeg veed ikke, hvorledes, denne Tanke har kunnet bestjæftige ham; dertil er der ingen Anledning,

thi derpaa kunne vore Forhandlinger ikke komme til at faae nogen Indflydelse. Vi have fornemmelig hast for Die, at man ikke ved Affattelsen af Adressen kan kaste et bestemt Blik ud over Fremtiden, saa at man kunde raade dens Opgave. Naar der derfor kommer saadanne Udtryk ind deri, som man kunde og vilde tillægge en saadan Betydning, saa kan jeg ikke skjønne Andet, end at Adressen, naar den ikke skulde være en reen Phrase, maatte tjene en politisk Plan, som ikke ellers laa tydelig for. En reen Phrase vilde den blive, naar vi lod Ordet „national“, uden egentlig Betydning, komme ind deri. En Stats Tilværelse kan ikke tænkes uden en Nation, og en Nation kan ikke tænkes uden en Stat; Ordet „national“ vilde altsaa i og for sig være en reen Pleonæme. Det er imidlertid forklaret, at dette Ord skal angaae de Muligheder, som maatte reise sig ved Statens fremtidige Organisation, eller maafee ved Monarchiets Reorganisation. Det vilde være at raade over Fremtiden eller at kaste et Raad frem for Fremtiden, medens man i nærværende Dieblid ikke kan have nogen Mening om, hvorledes denne Fremtid kan blive. Det vilde være at gaae langt ud over en Adresses Formaal, naar man saaledes tilstaaer, at selv Fremtiden er saa dunkel og uklar, at man ikke kan gjøre sig noget Begreb om den, men kun kan have en dunkel Formening derom, og man dog ligeoverfor denne dunkle Fremtid vilde paapege noget saa absolut Afgjørende, medens der dog kunde opstaae Relationer, som kunde bevirke, at man ikke i sin Tid vilde finde det saa absolut Afgjørende. Man vilde altsaa tillægge disse Ord en Betydning, der skulde være politisk udadvirkende og komme til at raade saameget Mere, end vor Stilling tillader, og saa meget Mere, end der ligger i Ordets Berettigelse; thi Ordet „national“ i den Betydning, som det hidtil havde, og som ikke har været til Landets Baade, fordi det maafee har bidraget til at berøve os en stor Deel af Landet i den Strid, som derved er opstaaet, og en stor Deel af Landets nationale Tilhængere, kan der i Fremtiden ikke være Tale om, som da der var en Kamp mellem to ligeberettigede sprogpolitiske Momenter i Staten, politiske Momen-